

Passende tepelvoering pakt uierprobleem aan

De ene tepelvoering is de ander niet. En de ene koe is ook de ander niet.

Om de juiste tepelvoering te adviseren, meet GEA bij nieuwe, en soms bij bestaande klanten, de maten van elke speen.

Tekst en foto: Wilbert Beerling

Luchtzuigen komt de melksnelheid en de kwaliteit van de melk niet ten goede. Kruipe tepelvoeringen te veel op of hangen ze halverwege de speen, dan resulteert dat vaak in een verharde aanhechting tussen uier en speen of beschadigde slotgaten.

Begin deze eeuw zagen meerdere vindingen om lucht zuigen en beschadigde spenen te voorkomen, het levenslicht. Tepelvoeringen met andere binnenvormen dan rond bijvoorbeeld. Het probleem van een ronde voering zou zijn dat die ovaal wil worden en daardoor bij het sluiten de speen platdrukt. Een vierkante of driehoekige tepelvoering zou dat probleem niet hebben. Doordat er hoeken in zitten en doordat ze vaak in kleinere tepelbekers zitten, zouden ze hun vorm langer vasthouden. Bovendien wordt de speen volledig gemasseerd en niet aan twee kanten platgedrukt.

Luchtgaatjes bovenin de de tepelvoering in plaats van in de melkklaau, zijn een recentere ontwikkeling. Door de luchtgaatjes wordt in de zuigslag wat lucht naar binnen gezogen. Dat moet een plons van de melk onder in de tepelbeker voorkomen, zodat de speen droog blijft.

Tepelvoering moet passen

“Het eerste aandachtspunt is kijken of de tepelvoeringen goed passen”, zegt Jeroen Luiten. Luiten mag zichzelf GEA’s specialist *milking phylosophy* noemen. GEA Farm Technologies ziet alternatieve tepelvoeringen en luchtgaatjes in de kop als alternatieven die werkelijke problemen, zoals niet passende tepelvoeringen, verbloemen. “Een tepelvoering die te klein is, beknelt de melkaanvoer tussen uier en speen en een te ruime hecht

niet goed waardoor de speen onvoldoende wordt gemasseerd”, vervolgt Luiten.

De tepelvoering moet dus afgestemd zijn op de spenen van de koeien.

GEA tracht bij nieuwe klanten de ‘speenmaten’ in beeld te krijgen. “Klanten die hun veestapel voor het eerst melken met onze melktechniek, moeten we de juiste tepelvoering adviseren”, aldus Luiten. Om uit te vogelen welke tepelvoering uit het GEA-assortiment het beste past, meet de betreffende GEA-dealer bij elke koe de dikte en lengte van elke speen. Daarvoor gebruikt hij een verlicht raampje met schaalverdeling: de LinderFinder-tool. Het meten gebeurt direct na het voorbehandelen, zoals een speen de tepelbeker ingaat. “Vooral de breedte is belangrijk”, vult Luiten aan. “De lengte is van minder belang.” Logisch, de voering moet de speen volledig omsluiten.

Achterspenen

Tijdens het meten worden alle maten getoerd. Bovendien wordt op de plaatsing van de achterspenen gelet. Als die dicht bij elkaar staan, adviseert Luiten geen voeringen met brede kop. Luiten verwerkt de metingen tot een passend advies. GEA gebruikt een eigen rekentool die aan de hand van de metingen de drie best passende rubberen en siliconen tepelvoeringen berekent. Uiteraard zijn er koeien met spenen die flink afwijken van de gemiddelde speen op een bedrijf. Robotmelkers hebben zulke koeien al geruimd. In een melkstal kun je deze dieren vaak blijven melken. Maar het is een illusie te denken dat je deze koeien kunt melken met een perfect passende tepelvoering. Ook Luiten heeft geen methode om de koeien met heel afwijkende speen-

maten, probleemloos te melken. “Maar door de metingen hebben we een goede basis om een tepelvoering te adviseren die het overgrote deel van de koeien wel probleemloos melkt en zo blijf je problemen voor.”

Het meten doet GEA bij nieuwe klanten, maar ook aan melkveehouders met problemen wil GEA de dienst aanbieden. “Stel je voor dat je al jaren klachten hebt en dat het uiteindelijk blijkt te liggen aan foute tepelvoeringen.”

Spenen veranderen door de genetische vooruitgang op een bedrijf. “Je zou de meting afhankelijk van je vervangingspercentage moeten herhalen”, vertelt Luiten. “En bij aanhoudende problemen wellicht vaker, de speen van een koe blijft niet haar hele leven hetzelfde.”

Niet bij robotmelkers

Is het voor robotmelkers ook interessant om de spenen te meten? “Een voordeel van robots is dat ieder kwartier onafhankelijk wordt gemolken”, zegt Luiten. “Bij regulier melken ontstaan problemen voor een groot deel in het laatste deel van de melkbeurt. Door afname per kwartier, blijven die problemen achterwege.”

Van een echt melkstel is bij een robot geen sprake. De bekertjes zijn niet met korte slangen aan de melkklaau verbonden. Daardoor hangt een tepelbeker bij een robot in de ideale positie onder de koe. Scheve voorspenen hebben dus geen invloed op de manier waarop de tepelbekertjes onder de achterspenen hangen. Mede daarom is er voor een robotmelker minder keuze bij tepelvoeringen. 

